

Základní škola a Mateřská škola Benešov nad Ploučnicí, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní družiny a školního klubu při Základní škole a Mateřské škole Benešov nad Ploučnicí

OBSAH DOKUMENTU ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY A ŠKOLNÍHO KLUBU:

- **Identifikační údaje**
- **Charakteristika školní družiny a školního klubu**
- **Klíčové kompetence**
- **Cíle ŠVP školní družiny a školního klubu**
- **Evaluační školní družiny a školního klubu**
- **Obsah vzdělávání – výchovné oblasti**
- **Zabezpečení podmínek pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školní družině a školním klubu**
- **Příloha: Vnitřní řád školní družiny a školního klubu**

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Základní škola a Mateřská škola Benešov nad Ploučnicí,
příspěvková organizace
Opletalova 699
407 22 Benešov nad Ploučnicí

telefon: +420 412 586 366, +420 602 144 563

web: www.zsbnpl.cz

RED IZO školy 600076211
IZO ŠD (ZŠ): 116 100 061
IZO ŠK: 181 069 296

ředitel školy:	Mgr. Jakub Zelený
zástupce ředitele školy:	Mgr. Miroslava Šmídová
vedoucí vychovatelka:	Jana Kapková

Kontakt na ŠD: +420 602 144 563

ŠVP pro školní rok: 2021/2022

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY A ŠKOLNÍHO KLUBU

Školní družina a školní klub jsou součástí Základní školy a Mateřské školy Benešov nad Ploučnicí, příspěvková organizace, se sídlem Opletalova 699, 407 22 Benešov nad Ploučnicí.

Provoz zajišťují 4 oddělení školní družiny a 1 oddělení školního klubu.

Ve školní družině pracuje 6 vychovatelek a ve školním klubu 1 vychovatelka. Pracovní úvazek vychovatelek je upravován dle aktuální situace a potřeb školy.

Personální dohled je řízen kvalifikovanými pedagogickými pracovníky, kteří se dle možností zúčastňují vzdělávacích akcí.

Kapacita školní družiny je dle školského rejstříku 140 účastníků, školního klubu 30 účastníků.

Stravování dětí je zajištěno ve školní jídelně (samostatná příspěvková organizace města)

Prostory, které využívá ŠD a ŠK jsou bezpečné a vybavené odpovídajícím nastavitelným nábytkem.

Zařízení ŠD i ŠK je průběžně obnovováno, včetně pomůcek a hraček.

Poslání ŠD a ŠK

Školní družina a školní klub tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Hlavním posláním školní družiny a školního klubu je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku, rekreace, sebeobslužné a společensky prospěšné činnosti účastníků. Školní družina a školní klub umožňují také přípravu na vyučování, není to však její povinná činnost. Školní družina a školní klub se ve své činnosti řídí zejména ŠVP a vnitřním řádem ŠD a ŠK.

Materiální podmínky:

Školní družina má zpravidla 4 oddělení a školní klub 1 oddělení. K dispozici jsou tři vybavené herny, tělocvična, multimediální učebny, čtenářský klub, knihovna, školní hřiště. Čtvrté a páté třídy jsou umístěny v budově NOVA (Opletalova 699). Ráno vodí vychovatelka děti ze čtvrtých a pátých tříd na budovu Nova. Odpoledne je zase asistentka pedagoga přivádí do ŠD a poté jdou na oběd. Obědy jsou zajišťovány ve školní jídelně a pitný režim vlastními zdroji nebo pitím ve školní jídelně. Materiální podmínky jsou dobré. Herny jsou vybaveny moderním nábytkem, jsou zde koberce s dětskými motivy, které slouží k odpočinkovým a rekreačním činnostem. Dětem slouží různé stolní hry, hračky, sestavy stavebnic (Lego, Kapla, Cheva, Seva, mašinky + koleje atd.). K odpočinkovým činnostem využíváme knihy ze školní knihovny, televizory, DVD přehrávač, flashdisky. K míčovým

a jiným sportovním hrám využíváme školní hřiště a tělocvičnu. Součástí družiny je kabinet, kde se uskladňuje materiál a pomůcky.

Organizace činnosti ŠD a ŠK

Provozní doba ŠD je stanovena od 6.00 do 8.00 h a od 11:40 do 16.00 h. Provozní doba ŠK je od 6.00 do 7.45 h.

Účastníci se zařazují do oddělení, která se naplňují nejvýše do počtu 30 účastníků s přihlédnutím ke kapacitním možnostem jednotlivých oddělení. V době řádných prázdnin v průběhu školního roku je zajišťován provoz po dohodě se zřizovatelem a to jen v případě, že se přihlásí dostatečný počet účastníků (nejméně 10). Do ŠD jsou přijímáni účastníci 1. stupně ZŠ na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny. Jsou zde i účastníci dojíždějící z okolních obcí – Horní Habartice, Heřmanov, Františkov nad Ploučnicí, Březiny, Valkeřice, Malá Veleň, Děčín, Malá Bukovina. Družinu též navštěvují čtyři dívky vietnamské národnosti, ke kterým, vzhledem k jazykové bariéře, přistupujeme individuálně. Po ukončení vyučování si vychovatelky jednotlivých oddělení přebírají děti od třídních učitelek a ve stanovených intervalech odchází do školní jídelny. Účastníci na základě písemného potvrzení od zákonných zástupců odcházejí do zájmových kroužků do CDM. Některé děti se vrací zpět do ŠD, kde si je do 16.00 h vyzvednou rodiče nebo odcházejí na základě písemného sdělení rodičů sami.

Školní klub je určen převážně účastníkům dojíždějícím z okolních obcí. Oddělení ŠK se naplňuje nejvýše do počtu 30 účastníků. Do ŠK jsou přednostně přijímáni účastníci z 2. stupně ZŠ na základě písemné přihlášky.

Ekonomické podmínky

Výši úplaty stanoví ředitel školy vždy na období školního roku vzhledem ke kalkulaci provozních nákladů ŠD za předchozí kalendářní rok. Výše úplaty je zveřejněna na informačním místě ve školní družině. Úplata se hradí bezhotovostní platbou na účet školy. Lze zaplatit na pololetí nebo na celý školní rok. Aktuální základní částka úplaty za zájmové vzdělávání v družině na celý školní rok je vždy stanovena pro období 1. září až 31. srpna. Úplata za školní klub není stanovena.

Část těchto prostředků je využita na zakoupení her, hraček, pomůcek a pracovního materiálu.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání a rekreační činnosti ŠD a ŠK zajišťují vychovatelky s požadovanou kvalifikací.

Vychovatelka odpovídá za úroveň výchovně vzdělávací práce, bezprostředně ji řídí a podílí se na ni.

Spolupracuje s třídními učiteli, seznamuje se se zprávami školského poradenského zařízení (PPP, SPC), s lékařským vyšetřením a spolupracuje se zákonnými zástupci účastníků. Vede určenou dokumentaci (zápisní lístky, sešit nepravidelné docházky, přehled výchovně vzdělávací práce).

Soustavně se vzdělává při samostudiu nebo v organizovaných formách dalšího vzdělávání.

Vytváří účastníkům příjemné prostředí, aby se cítily spokojeně a v bezpečí.

Respektuje volnost dětí, i když je podřízena stanovenému řádu chování.

Pozitivním hodnocením podporuje sebedůvěru dětí.

Rozvíjí v dětech vzájemnou ohleduplnost, toleranci, zdvořilost, vzájemnou pomoc.

Každé dítě má mít stejná práva a povinnosti.

Učí děti zdravému způsobu stravování, nenutí do jídla. Dodržuje pitný režim.

Bezpečnost ve ŠD a ŠK

Účastníci se řídí vnitřním řádem ŠD a ŠK a zároveň školním řádem školy

- Ze ŠD a ŠK účastník neodchází bez vědomí vychovatelky, uklidí po sobě a rozloučí se.
- Chová se ukázněně a dbá pokynů, na oběd a zájmovou činnost odchází pouze v doprovodu vychovatelek.
- Dítě nesmí v žádném případě opustit svévolně ŠD, ŠK ani školu.
- Úmyslné poškození inventáře hradí v plném rozsahu rodiče - účastník nesmí ohrožovat bezpečnost svou, ani účastníků, vyvaruje se konfliktů.
- V den zápisu jsou zákonní zástupci seznámeni s řádem ŠD a ŠK a podpisem potvrdí souhlas.
- Všichni účastníci musí být před zahájením činnosti poučeni o zásadách bezpečnosti a musí je dodržovat.

PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ ÚČASTNÍKŮ, PODMÍNKY PRŮBĚHU I UKONČENÍ DOCHÁZKY DO ŠKOLNÍ DRUŽINY A ŠKOLNÍHO KLUBU

Účast na činnosti a aktivita je založena na dobrovolnosti. Činnost je určena pro účastníky – děti přípravné třídy a žáky I. a II. stupně. Na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky (zejména k pravidelné činnosti) je účastník zařazen do příslušného typu a formy zájmového vzdělávání. O jeho přijetí rozhoduje ředitel školy a vztahují se na něj veškerá práva a povinnosti dle platných

právních předpisů. Přihláška je platným dokumentem, osobní data účastníků se zapisují do školní matriky vedené dle školského zákona. Docházka do ŠD a ŠK je ukončena na konci školního roku nebo na písemnou žádost zákonných zástupců. Docházka může být ukončena i ředitelem školy při závažném porušení Vnitřního řádu ŠD, ŠK.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- **kompetence k učení:**
  - účastníci se zúčastňují různých soutěží
  - plní úkoly podle svých možností
  - účastníky vedeme k sebehodnocení a sebekritice
  - získané vědomosti dávají účastníci do souvislostí
  - uplatňují je v praktických situacích

- **kompetence k řešení problémů:**
  - účastníci si uvědomují zodpovědnost za svá rozhodnutí
  - všímají si dění a problémů a učí se nad nimi přemýšlet
  - rozlišují správná a chybná řešení
  - učí se trpělivosti a vytrvalosti
  - sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

- **komunikativní kompetence:**
  - podporujeme přátelské, kamarádké vztahy mezi dětmi
  - účastníci se učí využívat jednoduché komunikační prostředky, (časopisy, knihy)
  - rozvíjí svou slovní zásobu – dokáží se souvisle vyjadřovat
  - souvislými větami formulují myšlenky, otázky a odpovědi
  - učí se trpělivě naslouchat

- **kompetence sociální a personální:**
  - účastníci se učí týmové spolupráci
  - jsou schopné diskutovat ve skupině
  - při práci ve skupině se podělí o pomůcky a materiál
  - jsou odpovědné za své chování

- dokáží si poradit nebo požádat o pomoc
  - rozpoznávají vhodné a nevhodné chování (nespravedlnost)
- **kompetence činnostní a občanské:**
- účastníci uplatňují základní společenské normy ve svém chování (úcta k ostatním, pozdravit, požádat, poděkovat, ...)
  - účastníci si uvědomují povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
  - aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit
  - vnímají krásu přírody a cíleně o ni pečují
- **kompetence pracovní a trávení volného času:**
- umí si vybrat zájmovou činnost
  - dokáží se zapojit a uplatnit v kolektivu
  - používají bezpečně materiály, nástroje a vybavení
  - účastníci své pracovní místo udržují v pořádku
  - dokáží rozvíjet své zájmy
  - učí se pracovat podle jednoduchých návodů
  - nebojí se říci „ne“

CÍLE ŠVP ŠD a ŠK

- rozvoj účastníků, jeho učení a poznávání
- rozvoj u účastníků pohybových schopností v oblasti jemné i hrubé motoriky
- učit účastníky spolupráci a toleranci
- cvičit paměť, postřeh a soustředění
- vést účastníky k tvořivosti
- utvářet pracovní návyky a vztah k práci
- osvojování základů hodnot
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osoba
- ŠD a ŠK umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování, která však není povinností ŠD a ŠK
- výchova k smysluplnému využívání volného času a vybavovat účastníky dostatkem námětů pro naplňování tohoto času

- získání znalostí o životním prostředí a jeho ochraně

PRAVIDLA PRO EVALUACI ŠD a ŠK

- hodnocení účastníků – chválíme, oceňujeme a vyhodnocujeme jejich práci
- výstavky formou nástěnek na chodbách i v ŠD a ŠK
- výrobky domů
- rozhovory s rodiči
- konzultace s vyučujícími a výchovným poradcem
- rozbor aktivit účastníků
- rozbor chování a jednání účastníků ve skupině a jeho postavení v ní

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ - VÝCHOVNÉ OBLASTI

Je uspořádán do 5 tematických okruhů:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitosti přírody
5. Člověk a jeho zdraví

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
ZÁŘÍ – Máme nové kamarády	Poznávání nových kamarádů, vzájemné představování. Poznávání okolí. Orientujeme se v prostorách školy. Vyprávíme si o životě naší rodiny. Povídáme si o rodičích a prarodičích – představujeme povolání rodičů. Povídáme si o naší širší rodině. Popisujeme domov a okolí domova. Povídáme si o cestě do školy a domů – bezpečnost. Seznamujeme účastníky, jak se chováme ve školní jídelně, kině, divadle. Seznamujeme se s denním režimem a vysvětlujeme rozdíl mezi povinnostmi a zábavou. Poučujeme o bezpečnosti a hygienických návycích, o zásadách osobní a respirační hygieny.	1,2,3,5
ŘÍJEN – Malíř podzim	Využívání barevnosti podzimu k poskytnutí různého materiálu k tvůrčí práci.	1,2,3,4,5

	<p>Shromažďování přírodnin. Povídáme si o změnách v přírodě. Využívání vycházek do přírody. Rozvíjení fantazie, nápaditosti, kreativity a manuální zručnosti. Pracujeme ve skupinách. Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáváme kamaráda po hlase nebo po hmatu). Učíme se toleranci a pořádku. Vyzdobíme si ŠD a ŠK, soutěžíme, závodíme. Mluvíme správně? - cvičíme si jazyk, říkadla, básničky, pohádky. Besedujeme o „kouzelných“ slovech (děkuji, prosím, omlouvám se) a jejich významu. Poučujeme o bezpečnosti a hygienických návycích, o zásadách osobní a respirační hygieny.</p>	
LISTOPAD – Planeta Země	<p>Seznámení s pojmem GLOBUS. Poznávání světadílů pomocí globusu. Vytváření vztahu k místu, kde žijeme. Seznámení s pojmem přírodní živly. Správný vztah k životnímu prostředí. Kreslení na téma planety, světadíly apod. Kreslíme, co nás nejvíce baví, čemu věnujeme nejvíce času a co musíme dělat každodenně – besedujeme nad kresbami. Na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami a starými domy v našem městě. Lidé a minulost si připomínáme četbou místních pověstí, pohádek, říkadel a hádanek. Vyprávíme si a odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti, ilustrujeme pohádky. Besedujeme nad encyklopediemi. Poučujeme o bezpečnosti a hygienických návycích, o zásadách osobní a respirační hygieny.</p>	1,2,3,4,5
PROSINEC – Adventní čas	<p>Povídáme si o vánočních tradicích. Vytváříme vánoční atmosféru v družině a školním klubu. Srovnávání vánoc u nás a ve světě. Besedujeme o ročních obdobích, sledujeme změny v přírodě, život zvířat, malujeme je, ve ŠD na vycházce sledujeme stopy zvířat, pomáháme zvířátkům a ptákům přežít zimu. Při vycházkách uplatňujeme pravidla chování v přírodě. Snažíme se chránit naše životní prostředí (třídění odpadu, udržování čistoty v našem okolí). V literatuře vyhledáváme pranostiky, čteme je, uvažujeme o jejich smyslu. Zpívání a poslech vánočních koled. Četba a sledování pohádek s vánoční a zimní tematikou. Poučujeme o bezpečnosti a hygienických návycích, o zásadách osobní a respirační hygieny.</p>	1,3,4,5
LEDEN – zimní radovánky	<p>Čistota, půl zdraví – kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, oděvů a jeho vhodnost).</p>	3,4,5,

	<p>Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňujeme na prohřešky proti těmto zásadám.</p> <p>Předcházení nemocem – cvičíme a relaxujeme, chodíme na vycházky.</p> <p>Získávání poznatků o zimě a zimních sportech.</p> <p>Užívání vhodných míst pro zimní sporty.</p> <p>Bobujeme, sáňkujeme, stavíme sněhuláky.</p> <p>Upevňování znalostí o správném oblečení.</p> <p>Uvědomujeme si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví.</p> <p>Uplatňujeme zásady správného stravování a pitného režimu.</p> <p>Společenské hry, soutěže.</p> <p>Výtvarná činnost se zimní tematikou.</p>	
ÚNOR - Masopust	<p>Oživení lidových tradic, které se vztahují k masopustnímu období.</p> <p>Rozvoj fantazie při výrobě masopustních masek.</p> <p>Malování portrétů – skupinová práce.</p> <p>Výtvarné a hudební činnosti motivované pohádkou.</p> <p>Rekreační činnosti v herně.</p> <p>Vycházky do přírody.</p> <p>Poučení o zásadách respirační hygieny.</p>	1,2,3,4,5
BŘEZEN – Vítáme jaro	<p>Sledování změn a vývoje počasí v jarní přírodě.</p> <p>Učit se zachovávat lidové tradice „Velikonoce – svátky jara“.</p> <p>Vyprávění o životě zvířat /rození mláďat, návrat stěhovavých ptáků/.</p> <p>Poznávání květin, stromů, keřů.</p> <p>Výtvarná činnost s jarní tematikou.</p> <p>Upevňování vztahu ke knihám, seznámení se školní a městskou knihovnou.</p> <p>Rekreační hry, soutěže.</p> <p>Poučení o zásadách respirační hygieny.</p>	1,2,3,4,5
DUBEN – dopravní znalosti	<p>Objasnění významu dopravních značek a nutnost jejich respektování.</p> <p>Respektování silničního provozu.</p> <p>Orientace dětí v okolí školy a bydliště.</p> <p>Uvědomování si dopadu dopravy na životní prostředí.</p> <p>Výtvarná činnost s dopravní tematikou.</p> <p>Dopravní stavebnice.</p> <p>Poučení o zásadách respirační hygieny.</p>	1,2,4,5
KVĚTEN – Den matek	<p>Vedení dětí k úctě k matce.</p> <p>Tvořivé činnosti s různým materiálem ke Dni matek.</p> <p>Naučit se básničku pro maminku.</p> <p>Seznámení se způsobem života v dřívějších dobách – srovnání se současností.</p> <p>Vycházky do přírody.</p> <p>Pohybové hry na školním hřišti nebo v tělocvičně.</p> <p>Volnočasové aktivity.</p> <p>Poučení o zásadách respirační hygieny.</p>	1,2,3,4,5

ČERVEN – Těšíme se na prázdniny	Den dětí – hry a soutěže. Vycházky do přírody – pozorování a poznávání hmyzu, květin. Volné hry dětí v přírodě, sportovní hry na školním hřišti. Kresba křídami na betonové ploše. Vysvětlit význam Slunce pro život. Výtvarná činnost s letní tematikou a prázdninami. Poučení dětí o bezpečnosti při hrách v přírodě. Poučení o zásadách osobní a respirační hygieny.	1,3,4,5
---	--	---------

V průběhu roku budeme zařazovat projekty, kterými přispějeme k utváření a rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí:

- zahajujeme školní rok a vítáme prvňáky ve školní družině
- mikulášská nadílka, vánoční besídka
- masopustní karneval
- Den matek
- Sportovní olympiáda
- Den dětí

ZABEZPEČENÍ PODMÍNEK PRO VZDĚLÁVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ A ŠKOLNÍM KLUBU

Těžiště práce spočívá ve speciálním působení na tělesný a duševní vývoj účastníků s respektováním jejich individuálních potřeb. U účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je třeba uplatňovat speciální pedagogické postupy.

Ve všech tematických okruzích jsou účastníci vedeni k dodržování bezpečnosti při práci. Způsob realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách a možnostech školy a na schopnostech jednotlivých účastníků se SVP.

Při práci se účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami dbá ŠD a ŠK na úzkou spolupráci vychovatele, třídního učitele, výchovného poradce a vedení školy se zákonnými zástupci účastníka.

- všechny vychovatelky jsou seznámeny s daným postižením účastníka
- respektují zvláštnosti a možnosti účastníka
- zapojují účastníka dle možností do všech výchovných aktivit
- kompenzují znevýhodnění jinými činnostmi, v nichž je účastník úspěšný - vyhledávají činnosti, ve kterých může být účastník úspěšný, chválí za snahu

- střídají činnosti, dodržují relaxační přestávky
- navozují příjemnou atmosféru při práci
- učí ostatní účastníky přijímat znevýhodněné či postižené spolužáky do kolektivu a toleranci k nim
- u účastníků s odlišným mateřským jazykem napomáhají s rozvojem jejich jazykových dovedností.

V Benešově nad Ploučnicí dne 30. 08. 2021

Schváleno ŠR dne 14. 9. 2021

Mgr. Jakub Zelený, ředitel ZŠ a MŠ Benešov nad Ploučnicí, p. o.